

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ

Члан 1.

У Закону о локалној самоуправи („Сл. Гласник РС“ 129/07, 83/14 - др.закон), у члану 8. речи: „могу да“ бришу се.

Члан 2.

Члан 72. мења се и гласи:

„Члан 72.

Ради задовољавања потреба и интереса локалног становништва у селима и градским насељима (кварт, четврт, рејон и сл.) оснивају се месне заједнице и други облици месне самоуправе.

Месна заједница може се оснивати и за два или више села, односно за два или више градских насеља.“

Члан 3.

Члан 74. мења се и гласи:

„Члан 74.

О питањима о којима се одлучује у месној заједници бирачи одлучују непосредно или преко својих непосредно изабраних представника.

Статутом општине, односно града и актом о оснивању месне заједнице која има до 100 бирача може се утврдити да бирачи непосредно доносе акте месне заједнице и да непосредно доносе одлуке о питањима о којима се одлучује у месној заједници.

Акtima месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе, у складу са овим законом, статутом општине, односно града и актом о оснивању, утврђују се послови које врши, органи и поступак избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе.“

Члан 4.

У члану 75. став 1. додаје се нова тачка 1) која гласи:

„1) пореза на имовину у износу утврђеном одлуком о буџету општине, односно града, с тим да тај износ за месну заједницу или други облик месне самоуправе на селу не може бити мањи од 80% средстава наплаћених на њеној територији, а за месну заједницу или други облике месне самоуправе у градском насељу не може бити мањи од 20% средстава наплаћених на њеној територији;“.

Постојеће тач. 1) – 3) постају тач. 2) – 4).

У ставу 2. речи: „финансијски план“ мења се речима: „годишњи финансијски план и подноси годишњи финансијски извештај“, а реч: „који“ мења се речју: „које“.

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Годишњи финансијски план и годишњи финансијски извештај се ставља на увид јавности истицањем у просторијама месне заједнице и на званичним интернет страницама општине, односно града и месне заједнице, уколико месна заједница поседује званичну интернет страницу.“

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи садржан је у члану 97. Устава Републике Србије, према коме Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује систем локалне самоуправе и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу са Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Устав Републике Србије предвиђа у члану 176. право грађана на покрајинску и локалну самоуправу, коју остварују непосредно или преко својих слободно изабраних представника. Закон о локалној самоуправи дефинише појам и сврху локалне самоуправе, па тако је у члану 2. Закона предвиђено следеће: „Локална самоуправа је право грађана да управљају јавним пословима од непосредног, заједничког и општег интереса за локално становништво, непосредно и преко слободно изабраних представника у јединицама локалне самоуправе, као и право и способност органа локалне самоуправе да, у границама закона, уређују послове и управљају јавним пословима који су у њиховој надлежности и од интереса за локално становништво.“

Локална самоуправа се остварује у јединицама локалне самоуправе, односно у општинама и градовима, као и у Граду Београду, као главном граду. Локална самоуправа подразумева право грађана да управљају јавним пословима. Међутим јединице локалне самоуправе у Србији су велике и циљ локалне самоуправе не може увек да се оствари у пуној мери. Због тога Закон о локалној самоуправи предвиђа месну самоуправу, одређујући у члану 8. следеће: „Ради задовољавања општих, заједничких и свакодневних потреба становништва на одређеном подручју, јединице локалне самоуправе могу да образују месне заједнице или друге облике месне самоуправе, у складу са законом и статутом.“

Ипак, смисао и циљ месне самоуправе према садашњим законским решењима не може бити у потпуности остварен из више разлога. Јединице локалне самоуправе у Србији су велике и самим тим није могуће да у потпуности реализовати право на локалну самоуправу, као право да грађани управљају локалним јавним пословима довољно ефикасно и да у потпуности све потребе грађана буду задовољене. Величина општина и градова, заједно са лимитираним људским и финансијским ресурсима доводи до тога да се не могу сви проблеми решити нити да се могу увек све потребе не само задовољити, него није увек сигурно ни да ће бити све потребе и препознате. Не налазе се све потребе на истом месту листе приоритета. Сигурно да ће предност у решавању проблема за локалне власти имати она питања која погађају већи број грађана. Поред тога, месне заједнице не представљају обавезни облик организовања грађана, односно Закон предвиђа да се месне заједнице обавезно формирају у сеоским насељима, али не и у градским. Средства за рад месних заједница нису прецизно дефинисана. Начин избора месних заједница није ни начелно уређен.

Тренутно у Србији ретки су примери функционалних месних заједница које остварују своју сврху - задовољавања општих, заједничких и свакодневних потреба становништва на одређеном подручју. Тамо где је и остварена сврха месних заједница у питању су углавном сеоске месне заједнице и то у оним општинама где су локалне власти имале свест о значају оваквог облика

организовања и где су део средстава од пореза на имовину доделиле месним заједницама. Осим ретких светлих изузетака месне заједнице су сведене на просторије месних заједница које се издају у закуп или политичким странкама или привредним субјектима. Из перспективе грађана месне заједнице фактички не постоје.

Месне заједнице треба да буду место где ће грађани моћи не само да реше своје месне проблеме, већ и да кроз различите пројекте унапреде услове живота, било кроз побољшање месне инфраструктуре, услова становања или кроз културне, спортске или друге активности.

Месне заједнице треба да буду практично још један степен децентрализације власти, јер је то најбољи начин да се локални јавни послови који су ужег, месног карактера боље обаве. Истовремено јачањем месних заједница поспешује се активизам грађана.

Због свих ових питања потребно је усвојити измене и допуне Закона о локалној самоуправи које предвиђају обавезност формирања месних заједница, не само у селима, већ и у градским насељима, непосредан избор органа месне самоуправе, део пореза на имовину као извора финансирања месне самоуправе и обавезно финансијско извештавање.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона интервенише се у члану 8. Закона о локалној самоуправи, тако што се предвиђа да јединице локалне самоуправе **образују** месне заједнице или друге облике месне самоуправе, за разлику од постојећег решења које предвиђа да јединице локалне самоуправе **могу да образују** месне заједнице или друге облике месне самоуправе. На овај начин уводи се обавезност у погледу формирања оваквог облика организовања грађана.

Чланом 2. Предлога закона мења се члан 72. Закона о локалној самоуправи. Постојеће решење предвиђа да се у селима обавезно формирају месне заједнице, док је за градска насеља формирање месних заједница факултативно. Предложеном изменом се предвиђа обавезно формирање месних заједница и у селима и у градским насељима.

Чланом 3. Предлога закона мења се члан 74. Закона о локалној самоуправи. Измена предвиђа да се законом утврди начело да бирачи у месној заједници о питањима о којима се одлучује у месној заједници одлучују **непосредно** или преко својих **непосредно изабраних** представника. На овај начин се стварају законски услови за веће укључивање грађана у одлучивање о питањима која се директно односе на њих саме, а уједно се и предвиђа непосредна избор представника у органе месне заједнице као једини могући начин избора.

Поред тога измена садржи и решење за месне заједнице које имају до 100 бирача. У таквим месним заједницама, имајући у виду број становника, могуће је увести непосредну демократију као начин управљања пословима.

Чланом 4. Предлога закона интервенише се у члану 75. Закона о локалној самоуправи. Одредбама члана 75. уређују се извори финансирања рада месних заједница и других облика месне самоуправе. Изменама се предвиђа да се законом утврди да део пореза на имовину, у износу не мањем од 80% за сеоске месне заједнице, односно 20% за градске месне заједнице, који је наплаћен на територији месне заједнице, односно на територији другог

облика месне самоуправе, остане у месној заједници, односно другом облику месне самоуправе. На овај начин утврђена је доња граница средстава из пореза на имовину, те тиме обим средстава којима располаже месна заједница постаје предвидив, а дискреционом одлуком органа локалне власти овај износ може бити повећан. Предвидивост обима средстава омогућава месним заједницама планирање будућих и реализацију раније планираних пројеката. Поред тога, овакво решење може довести и до повећања наплативости пореза, јер ће грађани имати свест о томе да њихов новац остаје код њих за задовољавање њихових потреба.

Измена још садржи и решења која треба да гарантују транспарентност и ефикасну контролу финансијског планирања и извештавања.

Чланом 5. Предлога закона прописан је рок за ступање на снагу закона.

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

Усвајање предложених измена и допуна Закона о локалној самоуправи стварају услове за боље и ефикасније управљање локалним јавним пословима на нивоу месних заједница, повећање грађанског активизма, растерећење локалних органа власти у вршењу појединих послова месног карактера, чиме се ослобађају ресурси за обављање других послова који су од значаја за јединице локалне самоуправе у целини, стабилно и предвидиво финансирање месних заједница, транспарентно и одговорно финансијско планирање и извештавање од стране месних заједница, као и за бољу наплату пореза на имовину.

V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење закона нису потребна додатна средства, али примена предложених измена и допуна захтева прерасподелу постојећих средстава остварених наплатом пореза на имовину.

VI. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ВАЖЕЋЕГ ПРОПИСА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Члан 8.

Ради задовољавања општих, заједничких и свакодневних потреба становништва на одређеном подручју, јединице локалне самоуправе ~~могу да~~ образују месне заједнице или друге облике месне самоуправе, у складу са законом и статутом.

IV. МЕСНА САМОУПРАВА

Члан 72.

Ради задовољавања потреба и интереса локалног становништва у селима се оснивају месне заједнице и други облици месне самоуправе.

Месне заједнице и други облици месне самоуправе могу се образовати и у градским насељима (кварт, четврт, рејон и сл.).

Месна заједница може се оснивати и за два или више села.

РАДИ ЗАДОВОЉАВАЊА ПОТРЕБА И ИНТЕРЕСА ЛОКАЛНОГ СТАНОВНИШТВА У СЕЛИМА И ГРАДСКИМ НАСЕЉИМА (КВАРТ, ЧЕТВРТ,

РЕЈОН И СЛ.) ОСНИВАЈУ СЕ МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ И ДРУГИ ОБЛИЦИ МЕСНЕ САМОУПРАВЕ.

МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА МОЖЕ СЕ ОСНИВАТИ И ЗА ДВА ИЛИ ВИШЕ СЕЛА, ОДНОСНО ЗА ДВА ИЛИ ВИШЕ ГРАДСКИХ НАСЕЉА.

Члан 74.

Акtima месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе, у складу са статутом општине, односно града и актом о оснивању, утврђују се послови које врши, органи и поступак избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе.

О ПИТАЊИМА О КОЈИМА СЕ ОДЛУЧУЈЕ У МЕСНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ БИРАЧИ ОДЛУЧУЈУ НЕПОСРЕДНО ИЛИ ПРЕКО СВОЈИХ НЕПОСРЕДНО ИЗАБРАНИХ ПРЕДСТАВНИКА.

СТАТУОМ ОПШТИНЕ, ОДНОСНО ГРАДА И АКТОМ О ОСНИВАЊУ МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ КОЈА ИМА ДО 100 БИРАЧА МОЖЕ СЕ УТВРДИТИ ДА БИРАЧИ НЕПОСРЕДНО ДОНОСЕ АКТЕ МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ И ДА НЕПОСРЕДНО ДОНОСЕ ОДЛУКЕ О ПИТАЊИМА О КОЈИМА СЕ ОДЛУЧУЈЕ У МЕСНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ.

АКТИМА МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ, ОДНОСНО ДРУГОГ ОБЛИКА МЕСНЕ САМОУПРАВЕ, У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ, СТАТУТОМ ОПШТИНЕ, ОДНОСНО ГРАДА И АКТОМ О ОСНИВАЊУ, УТВРЂУЈУ СЕ ПОСЛОВИ КОЈЕ ВРШИ, ОРГАНИ И ПОСТУПАК ИЗБОРА, ОРГАНИЗАЦИЈА И РАД ОРГАНА, НАЧИН ОДЛУЧИВАЊА И ДРУГА ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАД МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ, ОДНОСНО ДРУГОГ ОБЛИКА МЕСНЕ САМОУПРАВЕ.

Члан 75.

Средства за рад месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе обезбеђују се из:

1) ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ У ИЗНОСУ УТВРЂЕНОМ ОДЛУКОМ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ, ОДНОСНО ГРАДА, С ТИМ ДА ТАЈ ИЗНОС ЗА МЕСНУ ЗАЈЕДНИЦУ ИЛИ ДРУГИ ОБЛИК МЕСНЕ САМОУПРАВЕ НА СЕЛУ НЕ МОЖЕ БИТИ МАЊИ ОД 80% СРЕДСТАВА НАПЛАЋЕНИХ НА ЊЕНОЈ ТЕРИТОРИЈИ, А ЗА МЕСНУ ЗАЈЕДНИЦУ ИЛИ ДРУГИ ОБЛИКЕ МЕСНЕ САМОУПРАВЕ У ГРАДСКОМ НАСЕЉУ НЕ МОЖЕ БИТИ МАЊИ ОД 20% СРЕДСТАВА НАПЛАЋЕНИХ НА ЊЕНОЈ ТЕРИТОРИЈИ;

4) 2) средстава утврђених одлуком о буџету општине, односно града, укључујући и самодопринос;

2) 3) донација;

3) 4) прихода које месна заједница, односно други облик месне самоуправе оствари својом активношћу.

Месна заједница, односно други облик месне самоуправе доноси финансијски план ГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН И ПОДНОСИ ГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ на који КОЈЕ сагласност даје надлежни орган општине, односно града.

ГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН И ГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ СЕ СТАВЉА НА УВИД ЈАВНОСТИ ИСТИЦАЊЕМ У ПРОСТОРИЈАМА МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ И НА ЗВАНИЧНИМ ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАМА ОПШТИНЕ,

ОДНОСНО ГРАДА И МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ, УКОЛИКО МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА ПОСЕДУЈЕ ЗВАНИЧНУ ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦУ.

**ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА
ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа
Народни посланик Мирослав Алексић

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи
The draft law on amendments and supplements to the Law on local self-government

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум)

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима /

б) Навођење секундарних извора права ЕУ и усклађеност са њима /

в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима /

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност /

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније /

5. Уколико не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба констатовати ту чињеницу. У овом случају није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа.

Секундарни извори права Европске уније који постоје у овој области нису релевантни са становишта материје коју обрађује овај предлог закона, тако да се уз овај предлог закона се не доставља Табела усклађености.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

/

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености
/

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

Београд, 16. септембар 2016. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Мирослав Алексић